

Indstilling til Cavling-prisen 2025

Jeg indstiller Danwatch og Dagbladet Information for artikelserien om dansk våbeneksport til Israel.

Danwatch og Dagbladet Information har gennem en flerårig, dybtgående og dokumentationstung afdækning afsløret alvorlige fejl og mangler i den danske stats forvaltning af våbeneksport til Israel. Gennem mere end 100 artikler tilsammen (publiceret fra 2023 til 2025) har de to redaktioner blotlagt et systematisk svigt i embedsværkets forståelse og forvaltning af Danmarks internationale forpligtelser for våbeneksport.

Folketinget har behandlet emnet mindst seks gange, herunder fire åbne samråd med udenrigs-, justits- og forsvarsministeren (den 19. juni 2023, 16. januar 2024, 17. juni 2024 og 22. april 2025), et borgerforslag med over 50.000 underskrifter og et beslutningsforslag fra Enhedslisten. Dertil kommer en række §20-spørgsmål og udvalgssager, der vidner om sagens politiske tyngde. Sagen har engageret en bred offentlighed og affødt åbne protestskrivelser fra danske kunstnere, tidligere udenrigsministre og et åbent brev til statsministeren underskrevet af 207 danske jurister (jeg er selv medunderskriver).

Flere af Danwatchs og Informations artikler er blevet anvendt som dokumentation i Østre Landsret i den verserende sag om våbeneksport – og materialet forventes også inddraget, når Højesteret i marts 2026 skal tage stilling til spørgsmålet om retlig interesse. En af artiklerne, der knytter danske F-35-komponenter til et konkret israelsk luftangreb med store civile tab, har endvidere fået international opmærksomhed og er blevet citeret af både CNN og britiske medier i forbindelse med parallelle retssager i Storbritannien.

Gennem minutios research, juridisk indsigt og usædvanlig vedholdenhed har de fem journalister – Lasse Skou Andersen, Emilie Ekeberg, Sebastian Gjerding, Nikolaj Houmann Mortensen og Charlotte Aagaard – dokumenteret, hvordan dansk eksport af våbendele kan være medvirkende til krænkelse af Danmarks internationale forpligtelser, herunder den humanitære folkeret og folkedrabskonventionen.

Afdækningen har ikke blot ført til politiske reaktioner og ændret myndighedspraksis, men også sat nye standarder for samarbejdet mellem undersøgende medier i Danmark.

Jeg har selv bidraget som kilde og er blevet interviewet til flere af deres artikler. Gennem dette samarbejde har jeg haft lejlighed til på nært hold at opleve redaktionernes ekstraordinære grundighed, faglige indsigt og vedholdenhed. De har udvist en sjælden kombination af juridisk forståelse, faktuel præcision og etisk bevidsthed – kvaliteter, der efter min mening kendetegner den bedste form for undersøgende journalistik.

Artikelserien er et skoleeksempel på kritisk, konsekvent og samfundsrelevant journalistik – udført i den bedste Cavling-tradition.

Det er på den baggrund, at jeg indstiller Danwatch og Dagbladet Information til Cavling-prisen. Deres vedholdende og veldokumenterede afdækning af dansk våbeneksport til Israel har haft en enestående offentlig og politisk betydning. Den har korigeret myndigheders misinformation, ændret ministeriel praksis, sat nye rammer for den demokratiske kontrol med våbeneksport – og vist, hvordan journalistik kan fremme sandhed, ansvarlighed og retssikkerhed i Danmark.

Indstillet af:

Prof. Jacques Hartmann

University of Dundee